

Padotus pitää veden ja ravinteet turvapellossa

Merja Myllys¹, Minna Mäkelä², Olle Häggblom²

¹ Luonnonvarakeskus

² Salaojayhdistys

Turvepeltojen viljelyn ympäristökuormitus

- Viljely (ojitus, kalkitus, lannoitus, maanmuokkaus) aiheuttaa turpeen hajoamista
- Turpeen hajoaminen aiheuttaa
  - kasvihuonekaasupäästöjä
  - ravinteiden huuhtoutumista
  - viljelyominaisuuksien huononemista
- Hajoamista hidastamalla vähennetään ympäristökuormaa
- Tehokkain keino hidastaa hajoamista ja sen myötä ympäristökuormitusta on pohjavedenpinnan nosto.

Tutkimuksen tavoite

- **Paljonko** turvepeltojen viljelyn vesistökuormitusta voidaan vähentää **tavanomaisessa viljelyssä** pohjavedenpintaa korottamalla
  - Kuinka hyvin korottaminen onnistuu
  - Kuinka suuret ovat sen vaikutukset
- Millaiset vaikutukset käytännön viljelyyn
  - Sadot
  - Maan kantavuus
  - Routaantuminen

Tutkimuksen toteutus

Rahoittajat:

Salaoituksen
Tukisäätiö sr

Suoviljelysyhdistys ry

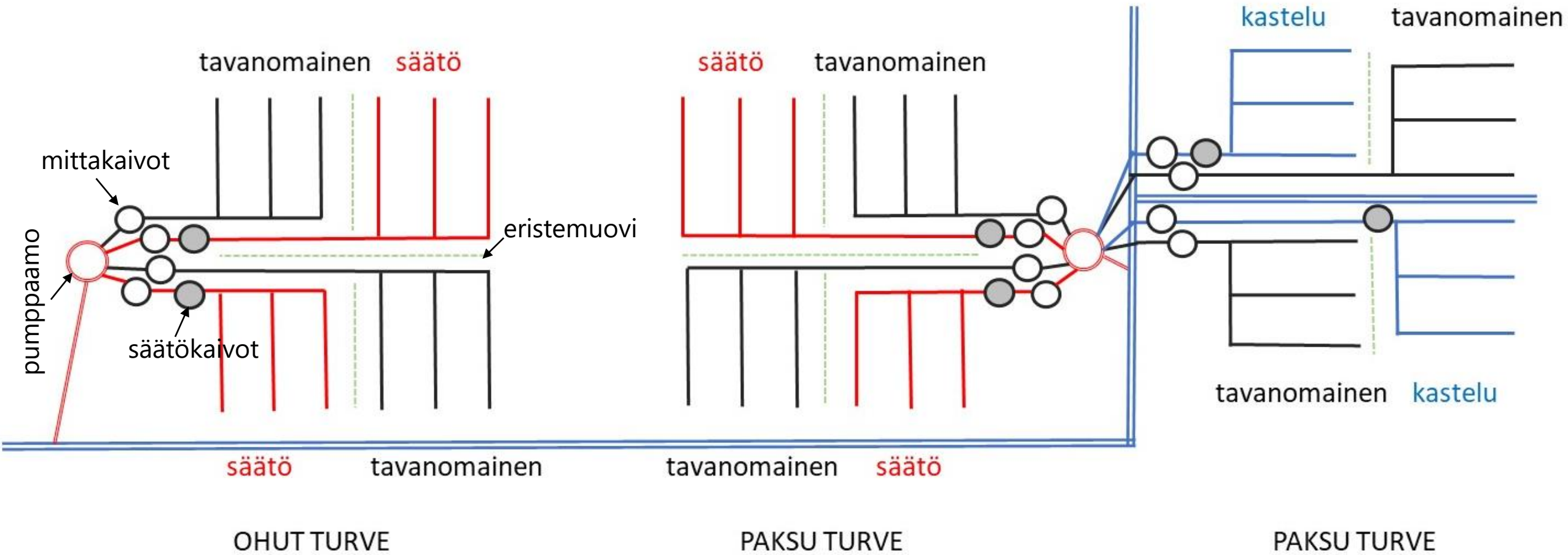
Hanke:

Turvepeltojen hiilipäästöt kuriin innovatiivisella vesienhallinnalla (Vesihiisi) 2021 – 2024

SALAOJAYHDISTYS

Tutkimuksen toteutus; kenttäkoe Jokioisilla

Tutkimuksen toteutus; koekentän maa

ohut turve 30 – 60 cm

paksu turve 100 – 150 cm

alla lustosavi

Koekentän rakenteet

Eristemuovi ruutujen välillä

- Ohutturpeisella alueella syvyydessä 50 - 150 cm
- Paksuturpeisella alueella syvyydessä 50 - 200 cm

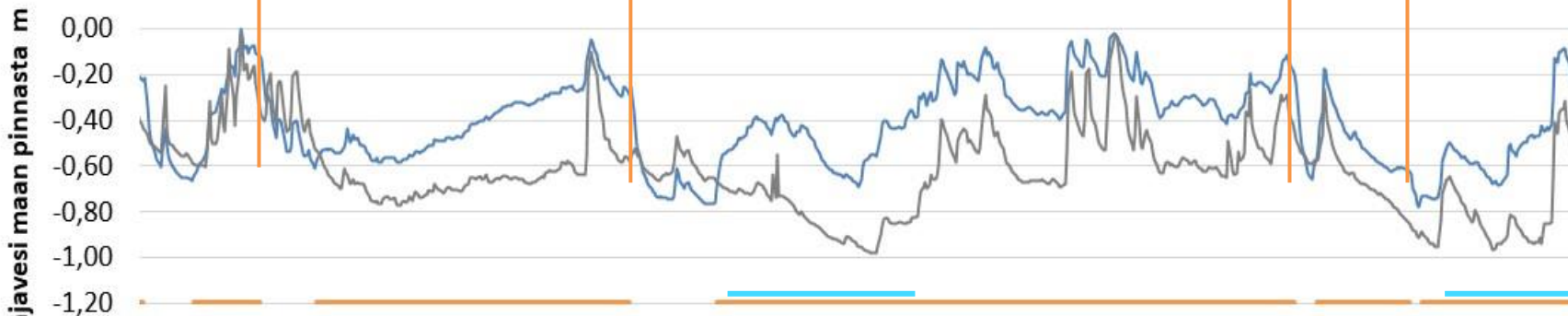

Padotuksen vaikutus pohjaveden korkeuteen

paksu turve; tavanomainen ja säätösalaajitus

paksu turve; tavanomainen salaajitus ja altakastelu

— kastelu päällä — padotus päällä — säätö — kastelu — tavanomainen

- Pohjaveden korkeus vaihteli säätilan mukaan
- Pelkkä pohjaveden padotus piti pohjavettä 10-20 cm korkeammalla
- Altakastelupumppujen toimiessa pohjavesi oli keskimäärin 33 cm korkeammalla
- Kun sulut avattiin, pohjavedenpinta laski nopeasti samalle tasolle kuin tavanomaisessa salaajituksessa

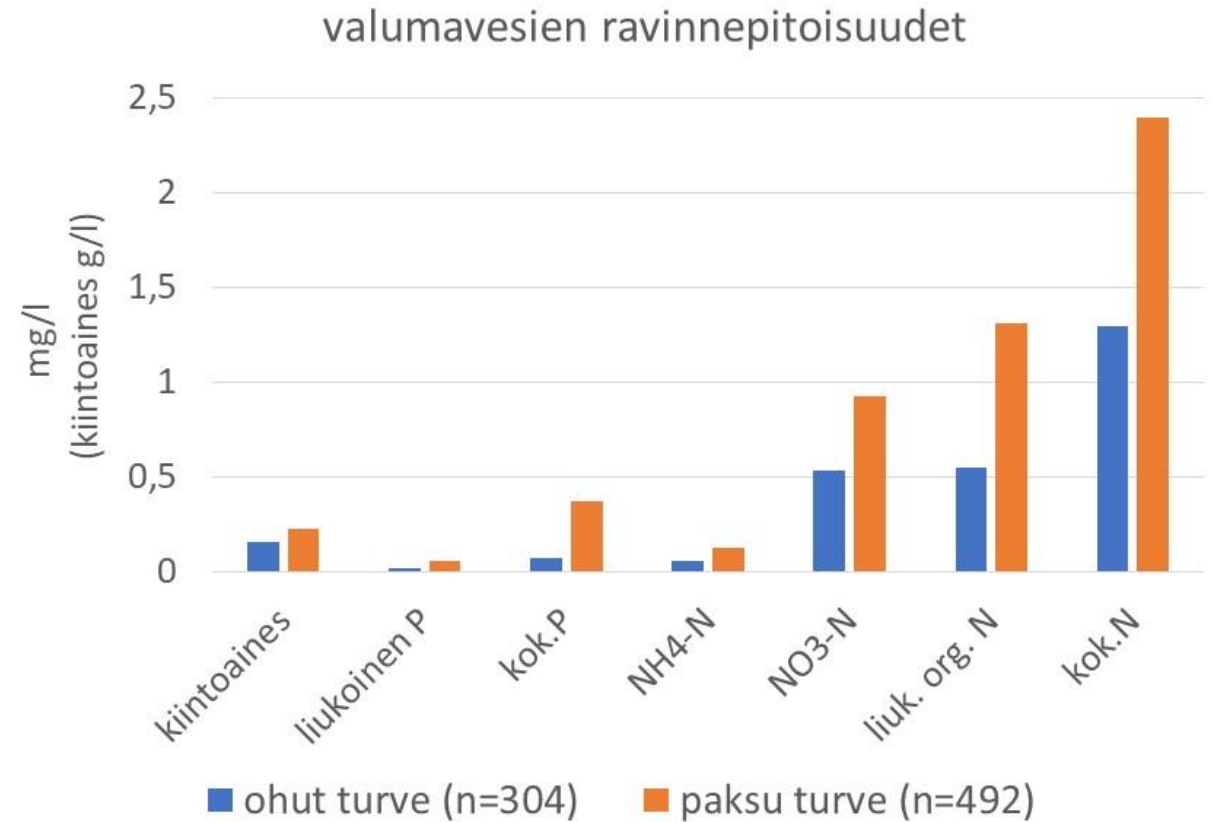

Turvekerroksen paksuuden vaikutus valumaveden ravinnepitoisuuteen

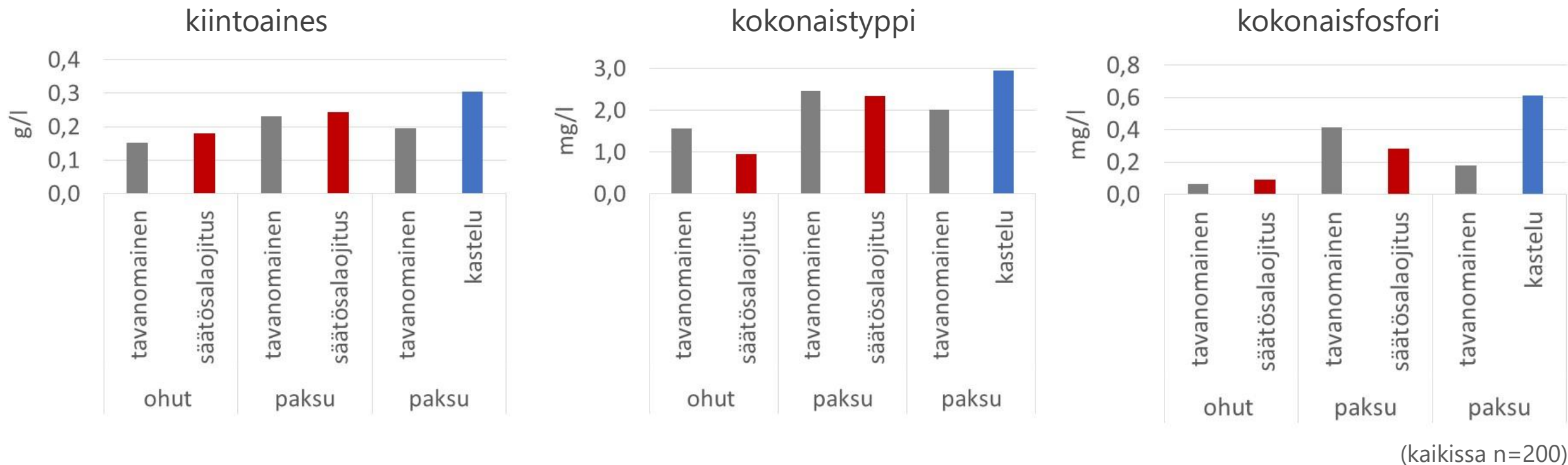
ohut turve

paksu turve

- Paksuturpeisen pellon valumavedet ovat ravinnepitoisia
- On erityisen tärkeää vähentää paksuturpeisten peltojen huuhtoumia

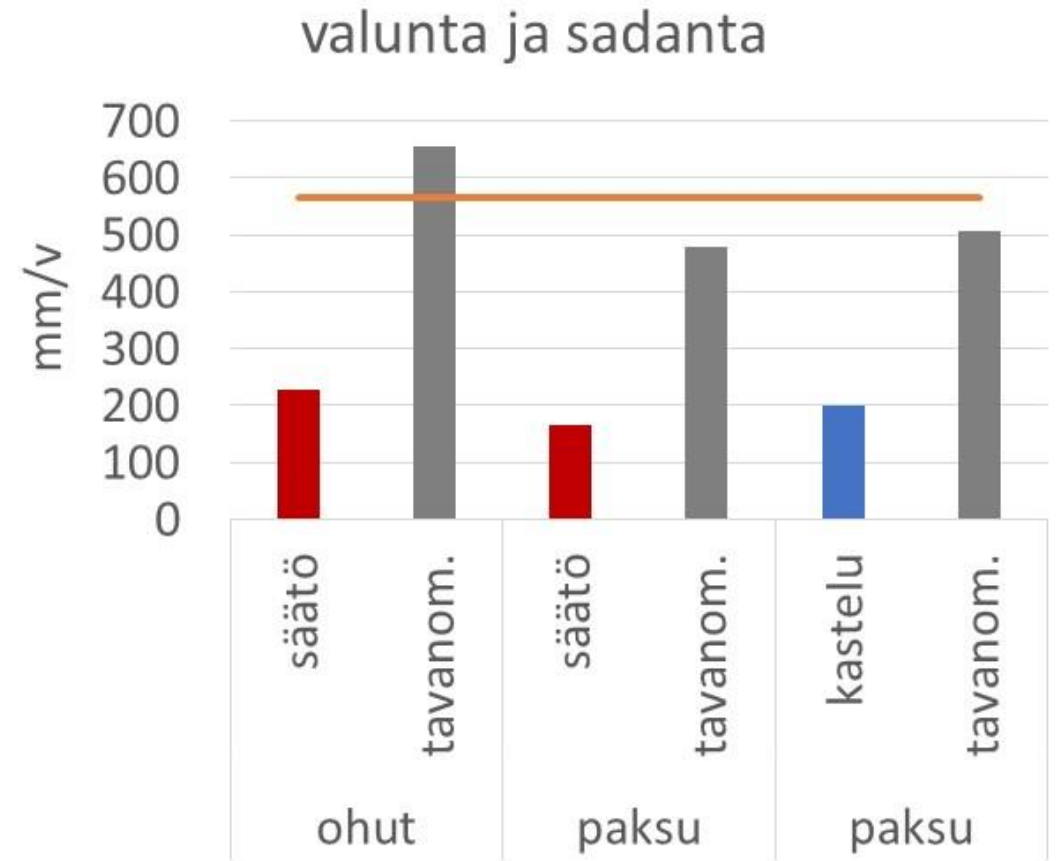
Padotuksen vaikutus valumaveden ravinnepitoisuuteen

- Padotus ei vaikuttanut systemaattisesti valumaveden ravinnepitoisuuteen
- Kasteluruutujen valumavedet olivat ravinnepitoisia

Padotuksen vaikutus valunnan määrään

- Valunnan määrä tavanomaisesti salaojitetuilta ruuduilta oli likimain samansuuruinen kuin sadanta
- Padotettujen ruutujen valunta oli 35 % tavanomaisen ojituksen valunnasta
- Altakasteluruutujen valunta oli 40 % tavanomaisen ojituksen valunnasta
  - Kasteluveden määrä vastasi 8 mm:n sadantaa/v
- Padotus vähentää valuntaa merkittävästi!

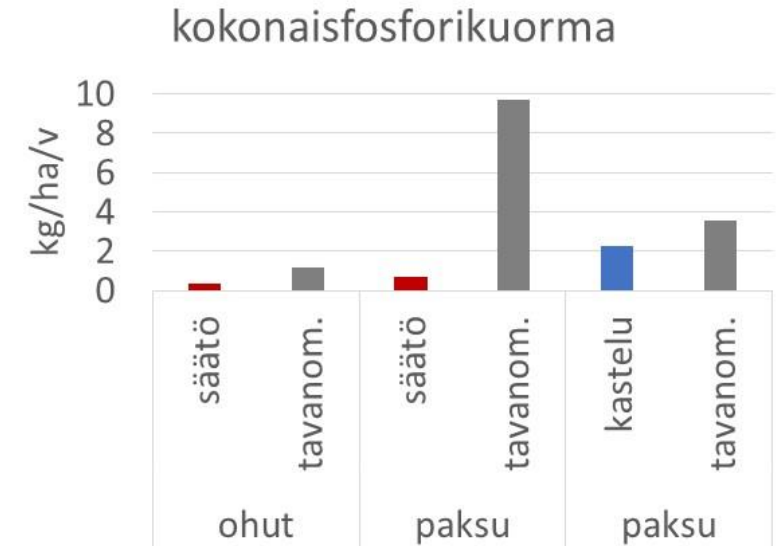
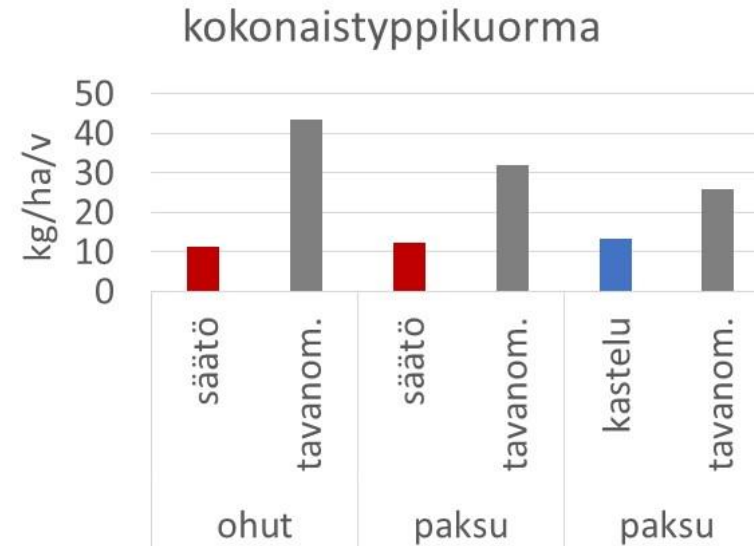
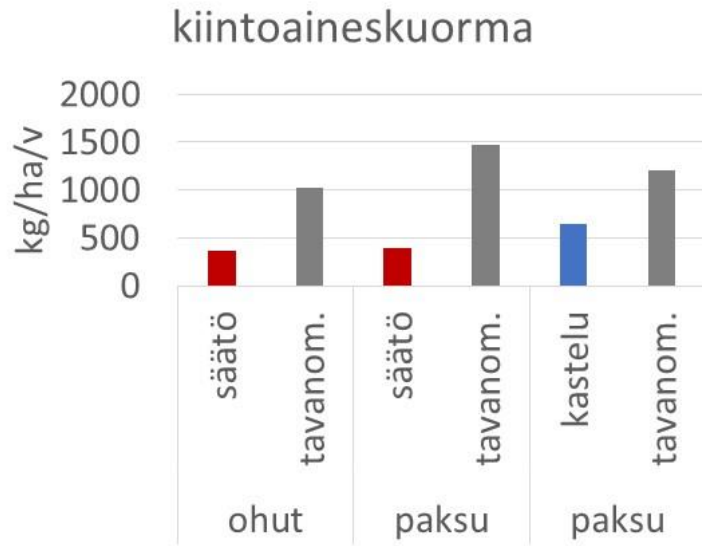

Padotuksen vaikutus ravinnekuormitukseen

kuormitus (kg/ha/v) =

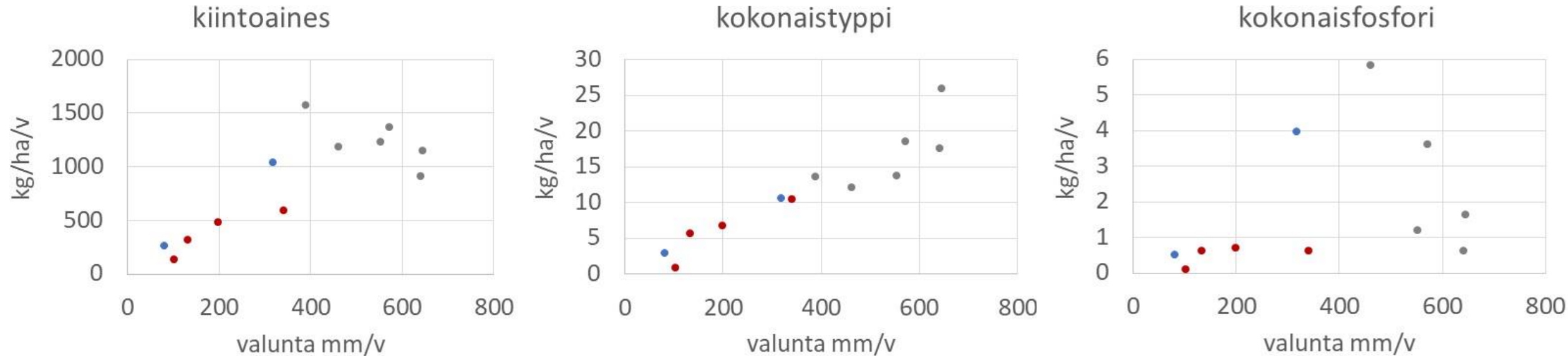
summa (viikon välein otetun vesinäytteen ravinnepitoisuus (mg/l) ×

vastaavana aikana valunut vesimäärä (l/ha))

- Padotettujen ruutujen ravinnekuormitus oli 26–39 % tavanomaisen ojituksen kuormasta
- Altakasteluruutujen ravinnekuormitus oli 52–63 % tavanomaisen ojituksen ravinnekuormasta

Valunnan vaikutus ravinnekuormitukseen

- Kiintoaines- ja kokonaistyyppikuormitus riippuivat pääasiassa valunnan määrästä
➔ valunnan väheneminen vähentää ravinnekuormaa likimain samassa suhteessa
- Kokonaisfosforikuormituksen riippuvuus ei ollut yhtä selkeä

Korkean vedenpinnan vaikutukset ravinteiden huuhtoutumiseen

Johtopäätökset

- Padottamalla/säätösalaajituksella/valunnan vähentämisellä pystytään vähentämään ravinnehuuhtoumia merkittävästi
- Padotuksen vaikutusta voi tehostaa avaamalla sulkuja mahdollisimman harvoin ja lyhyeksi ajaksi
- On erityisen tärkeää vähentää paksuturpeisten peltojen valuntaa ja huuhtoumia
- Altakastelun mahdollinen vaikutus valumaveden ravinnepitoisuuteen kaipa lisätutkimusta

Korkean vedenpinnan vaikutukset käytännön viljelyyn

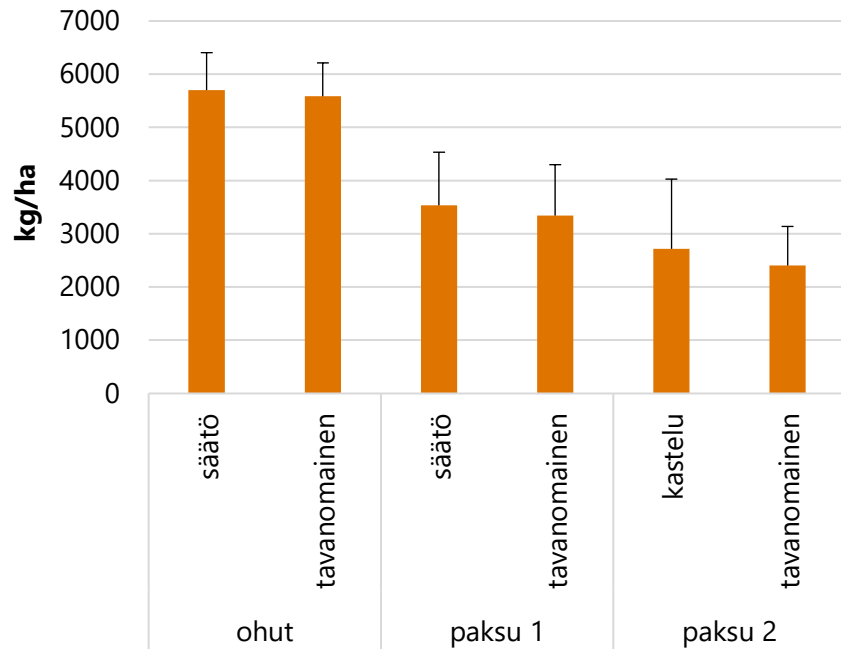
Merja Myllys

Luonnonvarakeskus

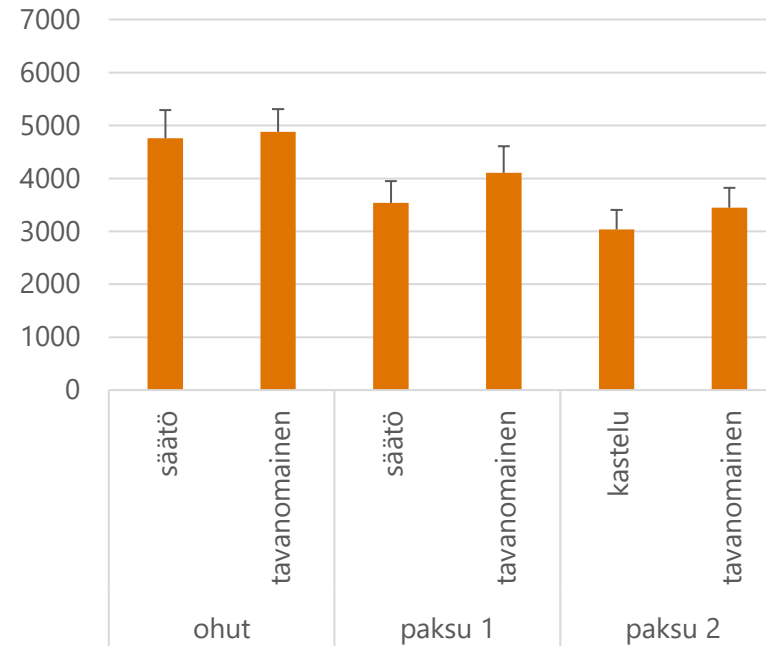

Säilörehusadot

2023, 1. niitto, kuiva-ainesadot

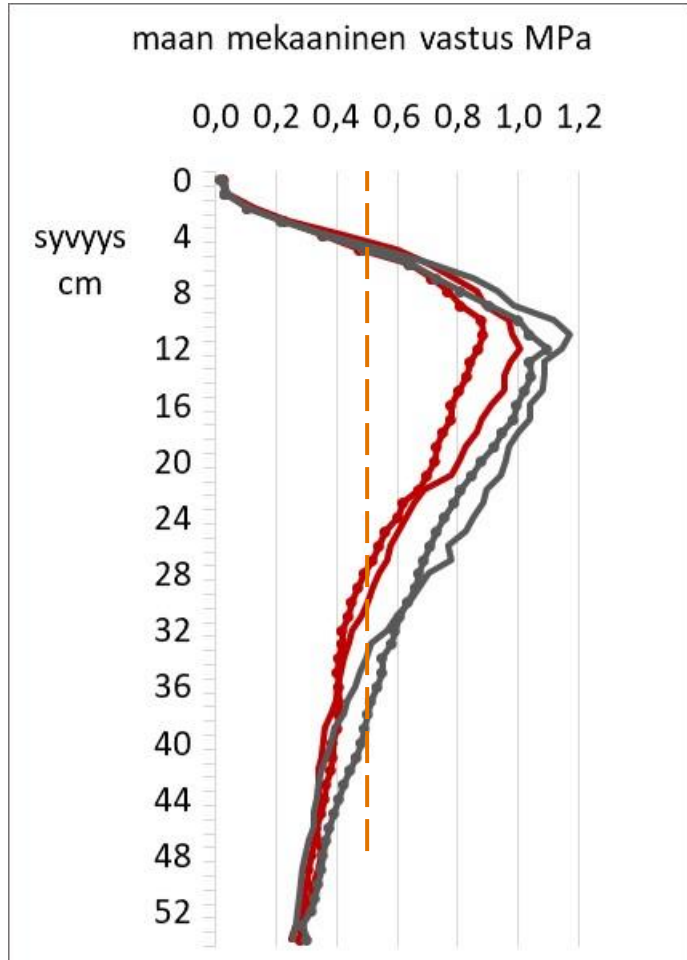
2023, 2. niitto, kuiva-ainesadot

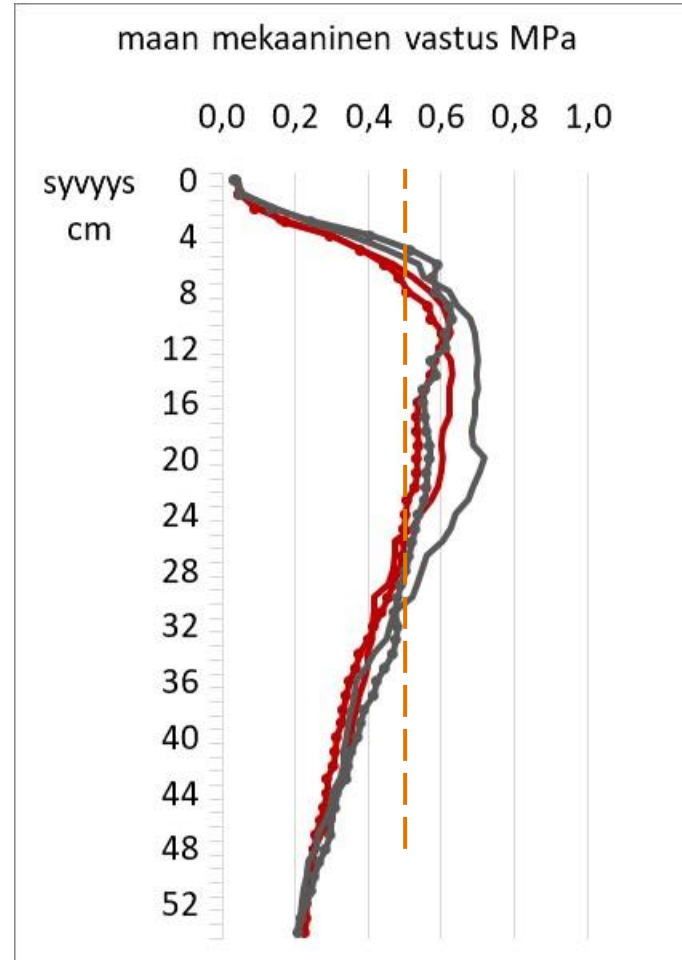
- Kevään normaalioloissa vedenpinnan korkeus ei vaikuttanut satoihin
- Loppukesän märissä oloissa heikensi hieman satoja

Maanpinnan kantavuus

2.6.2023

1.9.2023

- Kantavuus oli riittävän hyvä lähes koko kasvukauden

- säätö (oja)
- säätö (ojaväli)
- tavanomainen (oja)
- tavanomainen (ojaväli)

Korkean vedenpinnan vaikutukset käytännön viljelyyn

Johtopäätökset

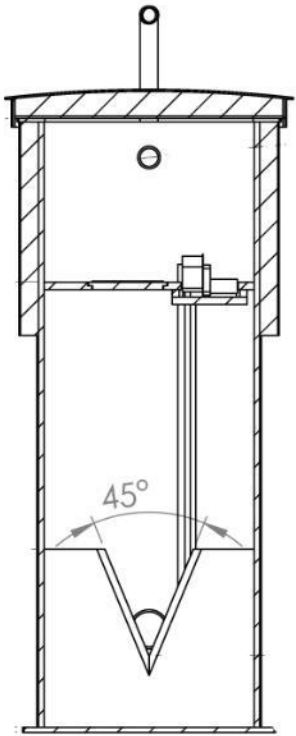
- Korkea vedenpinta heikentää satoja jonkin verran
- Kuivina kesinä korotettu vedenpinta parantaa satoja
- Kantavuus säilyy riittävänä, vaikka pohjavettä padotettaisiin, jos haihdunta kuivattaa maan pintaa

Kiitos!

Koekentän rakenteet; mittakaivot

Virtaamapainotteinen automaattinen vesinäytteenotto letkupumpulla.

Virtaamamittaus V-padolla (l/s)